

George Coșbuc

Infernul

Cîntul I

Pe cînd e omu-n miezu' vieții lui,
m-aflam într-o pădure-ntunecată,
căci dreapta mea cărare mi-o pierdui.

Amar mi-e să vorbesc cît de-nfundată
[pădure-a fost, încît, de-a ei cumplire],
gîndind la ea, mi-e mintea-ncrîncenată!

Un strop mai mult de-amar și m-ar răpune!
Dar, pînă să v-arăt a mea scăpare,
eu de-alte stări văzute-n ea voi spune.

Intrai în ea și nu știu felu-n care,
atît de mult eram de somn pătruns,
pe cînd ieșeam din dreapta mea cărare.

Dar, cînd sub o colină fui ajuns,
sub care se-nfundă și-această vale,
de-a cărei groază mă simții străpuns.

Privind, văzut-am creștetele sale
scăldate-n focu-acelei dragi planete
ce mîna sigur pe-orîșicare[-n] cale.

Și-atunci scăzu și spaima care-mi stete
o baltă-n suflet, cît putu să-ncapă
prin noapte[a] care-atîtea spaime-mi dete.

Și, ca și-acela ce din valuri scapă
[și, stînd pe mal, se-ntoarce-abia suflînd,
uimit privind în larg zbătuta apă],

așa și sufletu-mi, și-acum, fugind,
s-a-ntors spre-acel ponor, [.....],
ce n-a lăsat om viu prin el nicicînd.

Și-astfel, truditul trup mai întrămîndu-l
plecai din nou pe coasta neumblată,
dar ferm picior tot cel de jos avîndu-l.

Și-abia-ncepui să ure pe ea și, iată,
săltînd o sprintenă panteră-n drum
și-avînd o blană mîndru-mpestrițată,

nu vrea să-mi lase cale nicidecurn

și-astfel de mult mă-mpiedeca-n suire,
că stetei să mă-ntorc aum-acum.

Era-ntr-a zilei cea dintîi ivire,
iar soarele ieșea cu-aceleași stele
ce-au fost cu el, cînd vecinica iubire

a pus mișcarea primă-n el și-n ele;
și-astfel făceau să sper de multe ori
la blana fiarei eu pestriț piele

și dulcele-anotimp și-ai zilei zori;
nu îns-atît ca frică să nu-mi fie
de-un leu care-apărînd, îmi da fiori.

Părea că el asupra-mi vrea să vie
cu botu-n vînt, și-n foamea lui cea mare
părea și zării-o spaimă ca și mie.

Și iată și-o lupoaic-apoi, ce pare,
cu mii de pofte-n slabu-i trup răpus,
căci multei lumii îi face zile-amare,

prin multa piedecă ce-n drum mi-a pus
cu groaza ce-o stîrnea a ei vedere,
perdui speranța de-a mai merge-n sus.

Și, ca și-acel ce vesel strînge-avere,
cînd vine-un timp care și-a pierde-l face,
e-n toate trist și-și plînge-a lui durere,

așa-mi făcu și bestia făr' de pace,
ce-ncet-încet venindu-mi, mă-mpingea
acolo unde-orice lumină tace.

Pe cînd mă ruinam în noaptea grea
deodată-mi apăruse unul, care;
de lung ce-a fost tăcut, ca mut părea.

Văzîndu-l deci aci-n pustiu mare:
“- Oricine-ai fi, ori umbr-adevărată,
ori om, am zis, te rog, ai îndurare!”

“- Nu-s om, a zis, ci-atare fui odată.
Strămoși, răspunse el, lombarzi avui;

din Mantua și mam-avui și tată.

Deși târziu, sub Iuliu mă născui,
Și Roma sub August, pe când domnise
mințiții zei ce minte eu văzui.

Poet fiind, cîntai pe-a lui Anhise
cucernic fiu, care cu-ai Troiei fii,
cînd Ileon fu ars, la noi venise.

Dar tu-ntr-acest amar de ce revii?
De ce nu sui pe dealul desfătării,
că-i scop și cauz-oricārei bucurii?”

“- Virgil ești tu? Fîntîna ești, al cării
torent, îi zisei cu rușine-acum,
bogat pornit-a fluviul cuvîntării?

Tu, marea faclă-n veci pe-al artei drum!
Deci fie-mi de-ajutor iubirea vie
și studiul lung în dulcele-ți volum.

Părinte-mi ești, maestru-mi ești tu mie,
tu singur ești acel ce-a dat o viața
frumosului meu stil ce-mi e mîndrie.

Vezi, fiara m-a întors și-mi șade-n față.
Ajută-mă-nțeleptule vestit,
căci inima de spaimă-n mine-ngheață!”

“- Pe-alt drum ți se cădea să fi pornit”,
mi-a zis, văzînd ce plînsset mă doboară,
“de vrei să scapi de locul est cumplit,

căci bestia care-asupra ta scoboară
nu lasă-n drum pe nime făr’ de-osîndă,
ci-i stă de cap astfel pînă-l omoară.

E rea din fire și mereu la pîndă
și-n veci fără de saț cumplita-i vrere,
căci, după ce-a mîncat, e mai flămîndă.

Sînt multe fiare cari și-o fac muiere
și și mai multe-or fi pîn-o să vie
să-i dea copoiul moarte-ntru durere.

El nu averi căta-va, nu moșie,

(George Coșbuc, *Infernul*, în Id., *Opere alese*, VII, *Traduceri*. Ediție critică de Gh. Chivu, prefață și comentarii de Al. Duțu. Dante, *Divina Comedie*, I, *Infernul*, Minerva, București, 1985, pp. 3-10)

ci mintea și virtuțile și mila
și țara sa-n tre Feltre o să-i fie.

Prin el vom mîntui de-amar umila
Italia, de-al cărei drag, tu, Nise,
muriși, și Turn și-Evrial și Camilla.

Gonindu-ne-o de prin cetăți închise,
din loc în loc, va-mpinge-o-n iad de veci,
de unde-n tîi invidia ne-o trimise.

Spre-a ta scăpare, cred și judec deci
să-ți fiu conducător și te voi scoate
de-aici, făcînd prin loc etern să treci,

s-auzi cum urlă desperate gloate,
să vezi și-antice duhuri osîndite
ce-a doua moarte-a lor și-o strigă toate.

Și-apoi să vezi și duhuri mulțămite
în foc, căci [.....],
oricînd va fi, la neamuri fericite,

la cari de-ai vrea și tu a te urca,
mai bun ca mine-un suflet e ce vine
și lui am să te las cînd voi pleca.

Acel stăpîn ce-acel imperiu-l tine,
fiindcă fui rebel la sfînta-i lege,
nu vrea să-i intri-n țara sa prin mine.

Tutindeni este domn, ci-aici e rege,
aici cetatea sa și tronul are;
ferice-acei pe care-aci-i alege!”

Iar eu: “- Oh, fă, pe Dumnezeu care
tu nu-l știai, poete,-n lume sus,
să fug și de-acest rău și-a l t rău mai mare!

Și du-mă ca să văd, unde mi-ai spus,
și poarta lui Sîn Pietru, ca și plînsul
celor ce zici că-n veci e neam răpus”.

Porni atunci, și-urmînd, eu după dînsul.